

Hur lever Sveriges regering
upp
till FN:s Kvinnokonvention?
CEDAW-nätverkets lättlästa rapport

Sveriges Kvinnolobby

Rapporten har tagits fram med pengar
från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.
© Sveriges Kvinnolobby 2015
Formgivning och illustration: Kerstin Hanson
Tryck: Printografen, Halmstad 2016
ISBN: 978-91-978283-9-0

Innehåll

Om rapporten	5
Bestämmelse 1: <u>Diskriminering</u>	8
Bestämmelse 2: <u>Lagar för att stoppa diskriminering</u>	10
Bestämmelse 3: <u>Lika rättigheter: stoppa mäns våld mot kvinnor</u>	15
Bestämmelse 4: <u>Tillfälliga åtgärder för att nå jämställdhet</u>	21
Bestämmelse 5: <u>Stereotypa roller för kvinnor och män</u>	23
Bestämmelse 6: <u>Stoppa handel med kvinnor och prostitution</u>	27
Bestämmelse 7: <u>Rätt till politiskt liv och arbete</u>	29
Bestämmelse 8: <u>Samarbete med andra länder</u>	31
Bestämmelse 9: <u>Rätt till medborgarskap</u>	33
Bestämmelse 10: <u>Rätt till utbildning</u>	37
Bestämmelse 11: <u>Rätt till arbete</u>	40
Bestämmelse 12: <u>Rätt till hälsa och sjukvård</u>	44
Bestämmelse 13: <u>Ekonomiska och sociala rättigheter</u>	47
Bestämmelse 14: <u>Kvinnor på landsbygden</u>	50
Bestämmelse 15: <u>Lika inför lagen</u>	52
Bestämmelse 16: <u>Rätt till familjeliv</u>	54

Om rapporten

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och friheter.

Kvinnor ska inte diskrimineras på grund av sitt kön.

Att bli diskriminerad betyder att bli orättvist behandlad.

För att se till att det blir så har Förenta Nationerna (FN)

skrivit ett dokument om kvinnors rättigheter.

Dokumentet heter Kvinnokonventionen och har funnits sedan år 1979.

Kvinnokonventionen förkortas ofta CEDAW efter sitt engelska namn.

I Kvinnokonventionen finns 16 bestämmelser

som handlar om kvinnors rättigheter på olika områden.

Det gäller till exempel politik, kultur, utbildning, arbete

och att bestämma över sin egen kropp.

Nästan alla länder i Förenta Nationerna har sagt ja till Kvinnokonventionen.

Det betyder att länderna är skyldiga att göra allt som behövs

för att få slut på diskriminering mot kvinnor.

Sverige är ett av alla länder som har sagt ja.

Inom FN finns Kvinnokommittén.

De kontrollerar att länderna gör det de har lovat.

Vart fjärde år måste varje land lämna en rapport om vad de har gjort.

Sverige lämnade sin senaste rapport i september 2014.

Efter det skriver kvinnorörelsen en skuggrapport.
Det betyder att vi berättar hur vi tycker att kvinnors situation är i Sverige och hur bra regeringen följer Kvinnokonventionen.
I rapporten har vi också krav på vad Sverige kan göra bättre.

Flera organisationer är med och tar fram rapporten.

Tillsammans kallar vi oss CEDAW-nätverket.

Nätverket har funnits sedan år 1998.

Vi i nätverket vill att fler kvinnor ska veta sina rättigheter och kunna ställa krav.

Vi vill se till att regeringen håller det de lovat om att arbeta för kvinnors rättigheter.

Vi har skrivit rapporten på lätt svenska för att fler ska kunna läsa den.

Vi tycker det är viktigt att alla kan lära sig om kvinnors rättigheter.

Rapporten finns också i punktskrift så att blinda kan läsa den.

CEDAW-nätverket jobbar också för att fler ska känna till Kvinnokonventionen.

Regeringen bestämde för mer än trettio år sedan att de skulle följa den, men det är fortfarande många som inte vet att konventionen finns.

Om fler känner till konventionen kan den följas bättre.

För att fler ska känna till konventionen har vi till exempel studiecirklar på lätt svenska.

Sveriges Kvinnolobby har också gjort ett material om kvinnors rättigheter som kan användas i gymnasieskolor.

Det går att läsa helt gratis på kvinnorsrattigheter.org.

De organisationer som är med i CEDAW-nätverket
och som står bakom denna rapport är:

Sveriges Kvinnolobby

Allt är Möjligt

DEA-föreningen för Kvinnohistoriskt Museum

Delta Kappa Gamma

Forum – Kvinnor och funktionshinder

Internationella kvinnoförbundet

Kvinnliga läkares förening

Kvinnoorganisationernas samarbetsråd i alkohol- och narkotikafrågor, KSAN

KvinnorKan

Lika Unika

Operation 1325

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS

Sverigeunionen av Soroptimistklubbar

UN Women Nationell Kommitté Sverige

Unizon

Varken Hora eller Kuvad

Winnet Sverige

Bestämmelse 1: Diskriminering

Kvinnokonventionen säger

När kvinnor har sämre möjligheter eller blir sämre behandlade än män, är det diskriminering av kvinnor.

När kvinnor inte har samma mänskliga rättigheter som män, är det diskriminering av kvinnor.

Det är också diskriminering när kvinnor inte har samma friheter som män, när det gäller politik, ekonomi, kultur och att vara aktiva i samhället.

Så är det i Sverige idag

Svenska lagar stämmer ofta med bestämmelserna i Kvinnokonventionen. Ibland går lagarna till och med längre.

Regeringen i Sverige har mål för hur det ska bli jämställt.

Målen visar att Sverige tar kvinnors rättigheter på allvar.

Många i Sverige vet inte att Kvinnokonventionen finns.

Många vet inte heller att det finns ett tillägg till Kvinnokonventionen som heter Tilläggsprotokollet.

Där står det att personer eller organisationer

kan höra av sig till FN

om Sverige inte gör som Kvinnokonventionen säger.

Vi kräver

► **Diskriminering måste finnas i våra grundlagar**

Sverige har fyra grundlagar.

Kravet på jämställdhet finns i grundlagarna.

Det måste stå mer om diskriminering av kvinnor i lagarna.

Vi vill att regeringen skriver om diskriminering på samma sätt som det står i Kvinnokonventionen.

► **Fler måste veta om Kvinnokonventionen och Tilläggsprotokollet**

Regeringen borde ge pengar till kvinnorörelsen så att vi kan sprida information om Kvinnokonventionen och Tilläggsprotokollet.

Det har de till exempel gjort för att sprida information om Barnkonventionen.

Alla organisationer som regeringen bestämmer över ska sprida kunskap om kvinnors rättigheter.

Elever och lärare i skolor måste också få kunskap om kvinnors rättigheter.

Bestämmelse 2:

Lagar för att stoppa diskriminering

Kvinnokonventionen säger

Länderna säger bestämt nej till all diskriminering av kvinnor.

Länderna ska arbeta politiskt på bästa och snabbaste sätt för att få slut på diskrimineringen.

Länderna ska skriva lagar som förbjuder diskriminering av kvinnor och se till att alla följer lagarna.

Länderna ska se till att de som bryter mot lagar om diskriminering kan bli straffade.

Länderna ska se till att domstolar och andra myndigheter skyddar kvinnors rättigheter lika bra som männens rättigheter.

Länderna ska inte göra sådant som diskriminerar kvinnor och även se till att inga myndigheter diskriminerar.

En myndighet är en offentlig organisation som styrs av staten eller en kommun.

Länderna ska se till att personer, företag eller föreningar inte diskriminerar kvinnor.

Länderna ska skriva nya lagar för att få bort allt i samhället som diskriminerar kvinnor.

Länderna ska ta bort alla lagar som kan diskriminera kvinnor.

Så är det i Sverige idag

Länderna som sagt ja till Kvinnokonventionen ska göra allt de kan för att göra den till verklighet.

År 2009 tog Sverige bort den myndighet som jobbade med jämställdhet, Jämställdhetsombudsmannen (JämO).

Efter det har jämställdhet och kvinnors rättigheter fått mindre uppmärksamhet.

Nu finns istället Diskrimineringsombudsmannen (DO).

De kontrollerar att Sverige gör som det står i diskrimineringslagen.

DO jobbar mest med personer och inte så mycket med stora förändringar.

Regeringen har bestämt att de alltid ska arbeta med jämställdhet i alla olika områden och bestämmelser i samhället.

Vi tycker inte att det arbetet görs tillräckligt bra.

Det behöver finnas en organisation som samordnar arbetet med jämställdhet.

Ofta är samhället mer gjort för män och mäns behov.

Män och pojkar får ofta mer resurser och pengar.

Regeringen måste alltid jobba med jämställdhet när de bestämmer över landets gemensamma pengar.

Då går det att se om några grupper får mer pengar än andra.

Regeringen har sagt att de ska bli bättre på det.

Kvinnor och flickor kan bli diskriminerade på flera sätt.

Till exempel för etnicitet, språk, religion, ålder, sexualitet, könsidentitet eller funktionsnedsättning.

Det måste regeringen tänka på när de bestämmer saker.

Romska kvinnor och flickor i Sverige blir ofta diskriminerade.
De har ofta mindre pengar än andra kvinnor.
De är oftare med om våld.
De har sämre hälsa, blir sjuka oftare och tar mer mediciner.
Det kan bland annat vara för att de inte har ett jobb eller en utbildning.
Romska kvinnor och flickor säger själva
att de ofta blir dåligt bemötta i samhället.

Vi kräver

► Starta en jämställdhetsmyndighet

Vi vill att Sverige startar en myndighet för jämställdhet.

En myndighet är en organisation som regeringen styr.

Den ska ha som uppgift att se till att

Sverige alltid jobbar med jämställdhet i alla delar av samhället.

De ska också hjälpa andra organisationer och myndigheter
att bli bättre på jämställdhet.

Jämställdhetsmyndigheten ska arbeta nära kvinnorörelsen
och andra organisationer som har kunskap.

► Se till att pengar delas ut rättvist

Regeringens plan för hur pengar delas ut kallas budget.

I den ska det finnas siffror över hur mycket som går till kvinnor och till män.

Det ska gå lätt att se och mäta hur kvinnor och män påverkas.

Jämställdhetsmyndigheten som vi vill ha borde hjälpa regeringen och
andra organisationer med att dela ut pengar på ett sätt som är rättvist.

► **Jobba för romska kvinnor och flickors rättigheter**

Under åren 2012–2032 har regeringen en plan för att jobba med romers rättigheter.

Det behövs mer jämställdhet i den planen.

Regeringen måste göra mer för att romska kvinnor ska kunna utbilda sig och få ett jobb.

Romska kvinnors hälsa måste bli bättre.

De som varit med om våld eller prostitution måste få bättre hjälp.

Alla som jobbar i myndigheter, polisen, skolan och sjukvården måste lära sig mer om romer.

Till exempel deras rättigheter, historia och sociala situation.

Allt arbete ska göras tillsammans med romska kvinnor.

► **Sverige måste säga ja till**

ILO:s konvention om ursprungsfolk och stamfolk

Samer är ett så kallat ursprungsfolk och en nationell minoritet.

De flesta samer bor i norra Norge, Sverige och Finland.

Samer ska ha samma rättigheter och friheter som andra som bor i Sverige.

ILO:s konvention nr 169 säger

att ursprungsfolk inte ska diskrimineras.

Sverige måste säga ja till ILO:s konvention så att samiska kvinnor får sina rättigheter.

Samiska kvinnor ska ha rätt att få utbildning på både samiska och svenska.

De ska ha samma rätt som män att bestämma.

► **Starta en institution för mänskliga rättigheter**

För att stoppa diskrimineringen av kvinnor
behöver Sverige jobba mer med mänskliga rättigheter.

I Europa har 17 länder startat organisationer
för mänskliga rättigheter i sina länder.

FN har flera gånger sagt
att Sverige också borde göra det.

Vi kräver att Sverige startar en sådan institution.

Den ska se till att Sverige skyddar mänskliga rättigheter
och jobbar för jämställdhet.

Bestämmelse 3: Lika rättigheter: stoppa mäns våld mot kvinnor

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska göra allt de kan när det gäller politik, kultur och ekonomi för att kvinnor ska kunna utvecklas och få bättre liv.

Länderna ska också se till att kvinnor har samma möjlighet och samma frihet som män att ha de mänskliga rättigheterna.

Så är det i Sverige idag

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor har blivit bättre i Sverige de senaste åren. Regeringen har som mål att stoppa mäns våld mot kvinnor. Under åren 2007–2014 har regeringen satsat mycket pengar och gjort flera undersökningar. Undersökningarna har visat att regeringens arbete inte varit bra nog. Arbetet för att stoppa mäns våld måste styras bättre och kunna hålla under längre tid.

Många våldtäkter och sexualbrott anmäls inte.

Få fall leder till åtal och straff.

Under år 2013 sa 98 000 personer i Sverige att de hade varit med om sexualbrott.

Samma år ledde bara 1 170 fall till fällande dom.

98 procent av de som är misstänkta för sexualbrott är män.

Få förövare ställs till svars för sina brott, trots att regeringen skärpte lagen år 2013.

Kvinnor som anmäler sexualbrott

blir ofta ifrågasatta av poliser och i rätten.

De som jobbar i domstolar

har inte alltid kunskap om mäns våld mot kvinnor.

Det kan påverka hur de tar hand om fallen.

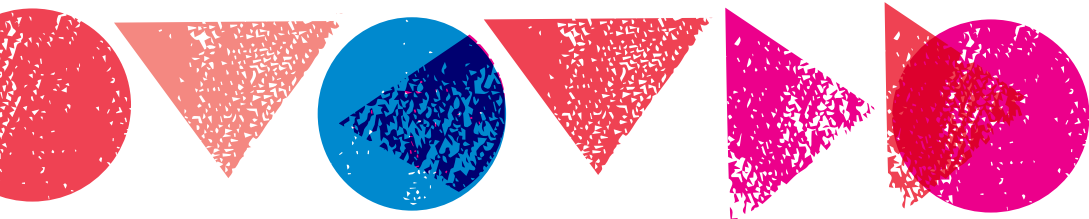
Lagen säger att kommuner ska skydda kvinnor mot våld.

I kommunerna finns det kvinnojourer som hjälper kvinnor.

Kvinnojourer får olika mycket pengar i olika kommuner.

Vissa kommuner har inte skyddat boende för kvinnor.

FN har flera gånger sagt att Sverige måste ge mer pengar till kvinnojourerna.

Kvinnor med särskilda behov,
till exempel kvinnor med funktionsnedsättning,
måste få extra hjälp.

Ofta har inte de som arbetar inom polis, socialtjänst och vård kunskap
om våld mot kvinnor som tillhör nationella minoriteter.

Det kan göra att kvinnorna blir dåligt bemötta.

Kommunerna måste få pengar för att alltid kunna hjälpa kvinnor
med funktionsnedsättningar eller kvinnor som tillhör nationella minoriteter.

Kvinnor som missbrukar alkohol eller droger
har extra stor risk att utsättas för våld.

De har ofta svårare än andra kvinnor att få hjälp.

Kvinnor i missbruk utsätts för våld av partners och bekanta,
men även av till exempel polis, väktare och vårdpersonal.

Socialtjänst, kvinnojourer, polis och psykiatri behöver bli bättre
och arbeta mer tillsammans.

Spridningen av pornografi är ett problem.

Senast regeringen undersökte pornografi var år 1983.

Sedan dess har pornografi spridits allt mer och blivit allt grövre.

De som kollar på pornografi har blivit allt yngre.

Undersökningar visar att pornografi kan göra
så att mäns övergrepp mot kvinnor och barn inte ses som lika allvarliga.

Regering och myndigheter säger ofta "våld i nära relationer"
istället för "mäns våld mot kvinnor".

Det kan göra att de som är mest utsatta för våld inte syns.

Kvinnor och barn är mest utsatta för våld.

Det är mest män som använder våld.

Det är viktigt att alltid använda orden "mäns våld mot kvinnor".

Vi kräver

► **En bättre strategi för att stoppa mäns våld mot kvinnor**

Vi vill att regeringen tar fram en strategi för att stoppa mäns våld mot kvinnor.

Strategin måste vara tydlig med att den som använder våld är ansvarig.

Våld hänger ihop med flera andra områden.

Till exempel brott, jämställdhet, integration, barn och folkhälsa.

Därför måste myndigheter som arbetar inom olika områden bli bättre på att samarbeta med varandra.

Det ska finnas krav på utbildningar för alla som möter kvinnor och barn som varit med om våld.

► **Mer pengar till kvinnojourer**

Tjejjourer och kvinnojourer gör ett väldigt viktigt arbete.

För att de ska kunna fortsätta göra det behövs bättre resurser och pengar som räcker länge.

Kvinnor och flickor som varit med om våld behöver mycket stöd, mer än bara skyddade boenden.

Kvinnor och barn ska aldrig behöva vara med eller bo med den som har varit våldsam mot dem.

Regeringen behöver göra det tydligare i lagen.

Det är polisen som är ansvariga för de som är våldsamma, inte kvinnojourer och andra som jobbar frivilligt.

Kvinnofjourer och tjejjourer måste få resurser för att ta hand om hedersvåld, våld mot kvinnor med funktionsnedsättning och etniska minoriteter.

Kvinnor som missbrukar och som har varit med om våld ska få skyddat boende.

De ska alltid få komma till jourer som har kunskap om både våld och missbruk.

► **Se till att det blir fler anmälningar, åtal och domar vid sexualbrott**

Regeringen måste införa en lag som säger att sex bara ska vara tillåtet mellan personer som vill ha sex.

En sådan lag kallas för samtyckeslag.

Regeringen måste undersöka hur rätten och polisen jobbar med sexualbrott.

Domare och andra som jobbar inom rätten ska vara tvungna att gå utbildningar om mäns våld mot kvinnor och sexuella övergrepp.

Regeringen måste göra mer för att stoppa övergrepp och våldtäkter.

► **Stoppa våldet mot kvinnor med funktionsnedsättning**

Kvinnor med funktionsnedsättning ska få lika bra stöd och hjälp som andra kvinnor.

Kommunerna ska ansvara för att alla kvinnor får information om skyddade boenden och att boenden fungerar för alla kvinnor.

Det ska också gälla kvinnor med funktionshinder, med olika etniciteter och som bor i olika delar av landet.

► **Stoppa våldet mot kvinnor som tillhör de nationella minoriteterna**

Kvinnor som tillhör nationella minoriteter har olika förutsättningar och villkor.

Myndigheter måste bli bättre på att se till att kvinnor från de nationella minoriteterna får rätt till sitt språk.

Till exempel i information och utbildning.

Kunskapen måste öka om mäns våld mot kvinnor från dessa grupper.

Det gäller bland annat för de som jobbar i socialtjänst, polis och sjukvård.

Regeringen måste sätta in mer resurser för att se till det.

► **Använd lagen om kontaktförbud**

Lagen om kontaktförbud betyder

att en person inte får besöka, kontakta eller följa efter en annan person.

Den kan till exempel gälla om en man varit våldsam mot en kvinna eller ett barn.

Det är svårt att få kontaktförbud och lagen används inte tillräckligt bra.

Det är lång väntan på att få hjälp och ansökningar får ofta nej.

Polisen reagerar ibland långsamt.

Det gör att kvinnan inte alltid kan vara trygg.

Regeringen måste se till att lagen används bättre, till exempel genom mer resurser.

► **Undersök lag mot pornografi**

Regeringen måste undersöka hur pornografi hänger ihop med sexuella övergrepp och trakasserier.

I undersökningen måste de titta på

hur pornografi kan göra så att det blir mer diskriminering mot kvinnor och ojämställdhet.

Regeringen borde titta på

hur lagen kan bli hårdare

och det kan bli mindre spridning av pornografi.

Skolor, arbetsplatser och andra offentliga platser ska alltid vara fria från pornografi.

Bestämmelse 4: Tillfälliga åtgärder för att nå jämställdhet

Kvinnokonventionen säger

Ibland kan länder behöva göra tillfälliga lagar för att det ska gå fortare att få ett jämställt samhälle.

De tillfälliga lagarna är inte diskriminerande och länderna ska ta bort dem när det har blivit jämställt mellan kvinnor och män.

Länderna kan bestämma om särskilda lagar som skyddar mammor med barn. De lagarna är inte diskriminerande.

Så är det i Sverige idag

Många företag i Sverige är inte jämställda.

De som bestämmer och styr i ett företag är med i det som kallas för ”styrelsen”.

Det är bara 1 av 4 personer i företagens styrelser som är kvinnor.

95 procent av de som är ordförande i styrelserna är män.

I de grupper som leder företagen är 81 procent män

Det har nästan inte blivit bättre på över 20 år.

Kvinnor i Sverige är mer utbildade än män.

Det är fler kvinnor än män som studerar till jurister och ekonomer.

1 av 3 av alla som studerar till ingenjörer är kvinnor.

Det måste synas bland de som bestämmer i företagen.

Annars används inte kvinnornas kunskap.

I Sverige finns en kod (bolagskod) för hur företagen ska styras.

Den är inte tvingande utan ska visa vägen för företagen.

Bolagskoden säger att år 2020 ska 40 procent av de som bestämmer i företag vara kvinnor.

Vi kräver

► **Se till att företagen blir jämställda**

Regeringen måste ställa tydliga krav på företagen att bli jämställda.

Företagen ska vara skyldiga

att rapportera hur de arbetar för jämställdhet.

Regeringen måste bli bättre på att granska företagens rapporter.

Om företagen inte lyckas nå målet om jämställdhet innan år 2020

så måste regeringen införa tvång på

att ha med fler kvinnor i sina styrelser.

Det kallas för kvotering.

Bestämmelse 5: Stereotypa roller för kvinnor och män

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska göra det som behövs för att få slut på sådana sätt att leva och sådana vanor som säger att kvinnor är mindre värda än män och som gör att kvinnor har ett sämre liv.

Länderna ska se till att alla förstår att kvinnor och män tillsammans har ansvar för att ta hand om och uppfostra barnen.

Barnens rättigheter till sina föräldrar ska vara det viktiga.

Så är det i Sverige idag

Det är vanligt att kvinnor och män visas på stereotypa sätt i Sverige. Det betyder att kvinnor och män förväntas se ut och vara på olika sätt och att de förväntas göra olika saker.

Ofta ses kvinnor som mindre värda än män.

Stereotyper är särskilt vanliga i tidningar, film och reklam.

Kvinnokommittén har sagt till Sverige att detta måste ändras om vi ska nå jämställdhet.

Media har stor makt och ett ansvar att jobba för jämställdhet.

Media är till exempel nyheter i tidningar, radio eller på internet.

Det kan också vara film, reklam, dataspel med mera.

Kvinnors historier och upplevelser syns och hörs inte lika mycket som mäns i media.

70 procent av de som hörs i nyheter är män.

Av de som får prata som experter är ungefär 80 procent män.

Kvinnor som är politiker hörs inte lika ofta som män som är politiker.

Det är ungefär lika många män och kvinnor som jobbar som journalister.

Men bland de som leder arbetet är det mest män.

Av direktörer (VD) är 84 procent män.

Ofta visas män och kvinnor i stereotypa roller i reklam.

Kvinnor visas ofta på ett sexualiserat sätt.

Det betyder att kvinnor ska vara sexiga och att delar av deras kroppar syns.

Kvinnors kroppar används för att sälja saker.

Detta kallas ibland för könsdiskriminerande eller sexistisk reklam.

Forskning visar att reklam ofta innehåller bilder som liknar pornografi.

I Sverige finns en stiftelse som jobbar för att de som gör reklam ska bli bättre.

Stiftelsen heter Reklamombudsmannen (RO).

Vi tycker inte att deras arbete fungerar bra nog.

De sexistiska bilderna av kvinnor har inte blivit färre av RO:s arbete.

RO kan aldrig straffa de som gör reklamen eller bestämma att en reklam ska stoppas.

År 2008 kom ett förslag på att skapa en lag mot sexistisk och stereotyp reklam.

Regeringen sa nej till förslaget.

Sedan dess har ingenting hänt.

Både kvinnor och män blir utsatta för hat och trakasserier på internet. Men kvinnor utsätts oftare för sexuella kränkningar. Det leder sällan till att de som hatat eller trakasserat kvinnor döms. Regeringen undersöker hur personer som utsätts för hot och hat på internet kan skyddas bättre. Regeringen måste göra mer för att kvinnor och män ska ta hand om hem och barn lika mycket. Kvinnor gör mer arbete i hemmet som de inte får betalt för. Kvinnor är oftare hemma med barn (föräldralediga) än vad män är.

Vi kräver

► **Skapa en lag mot sexistisk reklam**

Regeringen måste skapa en lag för att stoppa reklam som är sexistisk eller diskriminerande mot kön.

Lagen ska finnas för att vi ska nå jämställdhet.

Det ska finnas en myndighet som ser till att lagen används.

► **Se till att både kvinnor och män syns och hörs i medier**

Regeringen måste kräva att media visar hur de jobbar med jämställdhet.

Till exempel att visa siffror över hur många kvinnor och män som hörs och syns i media.

De ska också visa att kvinnor och män inte bara syns i roller som är stereotypa.

Utbildningar för journalister ska innehålla kurser om jämställdhet och makt.

► **Stoppa hat mot kvinnor på internet och hämndporr**

Flickor och kvinnor är med om mer hat på internet.

De är också med om en annan sorts hat än män.

Ofta är hatet mot kvinnor och flickor sexuellt.

Det måste regeringen tänka på när de bestämmer hur de ska arbeta mot hat och hot på internet.

Det ska inte vara lagligt att sprida privata, sexuella bilder på någon annan.

Det kallas för ”hämndporr” och måste förbjudas.

► **Bestäm att kvinnor och män ska ta hand om barn lika mycket**

Regeringen måste bestämma att kvinnor och män ska ta ut lika många dagar av den betalda föräldraförsäkringen.

Det kallas att individualisera föräldraförsäkringen.

Om båda föräldrarna tar hand om barn lika mycket så blir samhället mer jämställt.

Då blir det lättare för kvinnor att arbeta.

Då skulle män göra mer av arbetet i hemmet, som är obetalt.

Det skulle också göra att barnet får mer tid med sina pappor.

Bestämmelse 6: Stoppa handel med kvinnor och prostitution

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska bestämma lagar och arbeta på alla sätt för att ingen ska köpa kvinnor eller utnyttja kvinnor i prostitution.

Så är det i Sverige idag

I Sverige finns en lag som säger att det är förbjudet att köpa sex.

Lagen säger att den som köper sex är den som ska straffas.

Den som säljer sex ska aldrig straffas.

Lagen säger att det är den som köper sex som är ansvarig.

Lagen kallas för sexköpslagen och kom till år 1999.

Lagen är väldigt viktig för jämställdhet och kvinnors rättigheter.

Sexköpslagen har gjort att inte lika många män köper sex i Sverige.

Lagen har också gjort att färre människor säljer sex i Sverige jämfört med i andra länder.

År 2014 fälldes 260 personer i en domstol för att de köpt sex.

De flesta som blev köpta var flickor och kvinnor mellan 20 och 37 år gamla.

Många kvinnor tvingades att komma till Sverige från andra länder för att sälja sex.

De kom oftast från Rumänien, Bulgarien, Ungern, Litauen, Lettland eller Nigeria.

Romska kvinnor, EU-migranter och papperslösa kvinnor är extra utsatta för sexköp, prostitution och handel.

Det måste regeringen tänka på när de arbetar med till exempel migration och flyktingar.

Vi kräver

► **Förbjud att människor från Sverige köper sex i andra länder**

Sexköpslagen har gjort att inte lika många köper sex i Sverige.

Men många män köper fortfarande sex i andra länder.

80 procent av alla sexköp som svenskar gör sker i andra länder.

Vi tycker att Sverige ska förbjuda det.

Människor från Sverige ska inte få köpa sex någonstans i världen.

► **Mer information om sexköpslagen i Sverige och i andra länder**

Många andra länder vill veta mer om den svenska sexköpslagen.

Regeringen måste bli bättre på att berätta om hur lagen fungerar och varför den finns.

► **Se till att de som köper sex får straff**

I Sverige kan en person som köper sex få fängelse i ett år.

Men ingen har fått fängelse än.

De flesta får bara betala böter.

Polisen måste jobba mer för att upptäcka sexköp och handel med människor.

Fler måste få straff när de bryter mot lagen.

► **Ge mer stöd till kvinnor som är i prostitution**

Kvinnor som inte vill sälja sex måste få mer hjälp att sluta.

För en del kvinnor är det extra stor risk att hamna i prostitution och att börja sälja sex.

Till exempel romska kvinnor och flickor, papperslösa och kvinnor med funktionsnedsättningar.

Dessa kvinnor ska få extra hjälp.

Det måste finnas fler ställen där kvinnor som har sålt sex kan få skydd och få bo.

Bestämmelse 7: **Rätt till politiskt liv och arbete**

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska arbeta för att kvinnor inte ska bli diskriminerade i politiken.

Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att bli valda till politiker.

Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att arbeta politiskt för att förändra samhället.

Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att vara med i politiska föreningar och i andra föreningar för att påverka samhället.

Kvinnor ska kunna ha alla slags arbeten i samhällets institutioner.

Så är det i Sverige idag

Sveriges regering har som mål att kvinnor och män ska bestämma lika mycket.

Män och kvinnor ska få bestämma lika mycket i företag, i media och i religiösa organisationer.

Regeringen har inte nått det målet än.

I Sveriges riksdag finns det 349 personer som bestämmer över Sverige. 197 av dem är män och 152 är kvinnor.

Av dem som är domare och bestämmer i Högsta domstolen är 63 procent män.

Av dem som är presidenter och bestämmer i Hovrätten är 83 procent män.

I företag som staten äger är det ungefär lika många kvinnor och män som bestämmer.

Men det är mest män som har de högsta positionerna, till exempel ordförande eller direktör.

Vi kräver

► **Att fler kvinnor är med och bestämmer i riksdagen och i domstolar**

De grupper som bestämmer mycket måste ha med människor från alla delar av samhället. Till exempel inom politik och domstolar.

Fler unga kvinnor och kvinnor som är födda i andra länder måste få vara med och bestämma.

► **Företag som staten äger måste bli mer jämställda**

Företagen som staten äger har jobbat mycket med att få med fler kvinnor. Det är bra.

Samma sak måste göras i kommunerna runt om i landet.

Regeringen måste ställa mer krav på företagen.

Om de inte bättrar sig borde regeringen tvinga företagen att ha med fler kvinnor.

Det kallas kvotering.

Bestämmelse 8: Samarbete med andra länder

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att kvinnor har samma möjligheter som män att arbeta politiskt för sitt land.

Kvinnor ska inte bli diskriminerade när de arbetar i organisationer i andra länder eller som samarbetar med andra länder.

Så är det i Sverige idag

Förenta Nationerna har sagt att fler kvinnor måste vara med och se till att det inte blir krig.

Det finns en särskild text som bestämmer det.

Den kallas Resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Men när Sverige samarbetar med andra länder är det mest män som bestämmer.

Till exempel är det mest män som jobbar med säkerhet och försvar.

Det är också fler män som får vara med och prata om hur det ska bli fred.

År 2014 var bara 12 procent av svenskarna som jobbade med fred kvinnor.

Bland de som bestämmer i internationella organisationer är det också fler män. I den internationella domstolen är 1 av 5 domare kvinnor.

Vi kräver

► Fler kvinnor ska arbeta med fred

Regeringen måste se till att fler kvinnor är med i allt arbete som handlar om att skapa fred och lösa konflikter.

När kvinnor inte får vara med och bestämma blir det svårare att nå jämställdhet.

► Ha en bättre plan för hur Sverige ska jobba för fred

Sverige ska ta fram en ny plan för kvinnor, fred och säkerhet.

Planen måste tydligare säga hur målen ska nås och vem som är ansvarig.

Den måste också säga när i tiden målen ska nås.

► Allt samarbete med andra länder ska vara jämställt

När Sverige samarbetar med andra länder måste de jobba med jämställdhet.

Sverige måste se till att kvinnor och flickor får sina rättigheter.

Sverige måste sluta sälja vapen till länder där kvinnor inte får vara med och bestämma.

När regeringen delar ut pengar till samarbeten med andra länder ska lika mycket gå till kvinnor och män.

► Fler kvinnor ska bestämma när Sverige samarbetar med andra länder

Regeringen måste se till att fler kvinnor får jobba i Förenta Nationerna och Europeiska Unionen.

De måste också se till att fler kvinnor är med när Sverige samarbetar med andra länder.

Bestämmelse 9: Rätt till medborgarskap

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt som män att bli medborgare i ett land och att behålla eller att byta sitt medborgarskap.

Att bli medborgare betyder att få fulla rättigheter och skyldigheter i ett land.

Lagar ska säga att kvinnors medborgarskap inte ska ändras om kvinnan gifter sig med en person från ett annat land, eller om hennes partner byter medborgarskap.

Kvinnan får inte heller förlora medborgarskapet i ett land för att hon gifter sig med en person från ett annat land eller för att partnern byter medborgarskap.

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män att påverka vilket medborgarskap deras barn ska ha.

Så är det i Sverige idag

När det är krig har kvinnor och flickor svårare att fly.

Fler män och pojkar kommer till en säker plats.

Kvinnor och flickor blir ofta kvar i krig och läger för flyktingar.

Av de som sökte asyl i Sverige år 2015 var 70 procent män eller pojkar.

Många saker gör att det är svårare för kvinnor att fly.

Till exempel att kvinnor oftare tar hand om barn eller ammar.

Eller att kvinnor har mens, är gravida eller föder barn.

Ibland finns det inte bra vatten att dricka.

Då kan kvinnor som är gravida eller ammar få problem med njurarna. Kvinnor och flickor blir mer utsatta för sexuella övergrepp, prostitution och våld.

Ofta flyr män och pojkar först till det nya landet.

Kvinnor och flickor kommer ofta senare för att förenas med familj och närstående.

Det kallas familjeåterförening.

Ibland får människor bara rätt att stanna i det nya landet en stund.

Det kallas tillfälliga uppehållstillstånd.

Tillfälliga uppehållstillstånd kan göra att människor mår sämre och inte känner sig trygga.

Många är rädda att förlora sitt tillstånd

och vågar inte anmäla om det blir utsatta för något.

Det finns till exempel risk att människor utnyttjas av sina chefer.

Eller att kvinnor inte vågar säga något om de blir utnyttjade sexuellt eller om någon är våldsamma mot dem.

Vi kräver

► **Se till att fler kvinnor och flickor kommer till Sverige**

Kvinnor och barn måste få särskild hjälp att fly och att komma till Sverige.

Kvinnor och barn ska också få extra skydd när de kommer fram till Sverige.

Särskild hjälp ska finnas för kvinnor

som är gravida eller har små barn, och kvinnor som har varit med om våld.

► **Se till att kvinnor får stanna så länge de vill i Sverige**

Kvinnor måste få tillstånd att stanna så länge de vill i Sverige.

Det kallas permanenta uppehållstillstånd.

Kvinnor ska få egna tillstånd.

Kvinnors tillstånd ska till exempel inte hänga ihop med en mans tillstånd.

Det måste bli lättare för kvinnor att bli medborgare i Sverige.

► **Ta bort tvåårsregeln i utlänningslagen**

Det finns en lag som kallas för tvåårsregeln.

Lagen säger att den som gifter sig eller bor ihop med en som är medborgare i Sverige kan få stanna tillfälligt i Sverige i två år.

Om relationen tar slut under den tiden måste personen lämna landet.

Vi vill att den lagen ska tas bort.

Lagen kan till exempel göra att kvinnor inte vågar lämna sin relation om partnern är våldsam.

Kvinnor är rädda att de måste lämna Sverige om de går till polisen eller en kvinnojour.

Kvinnor som kommer till Sverige för att hon är gift eller sambo med en svensk medborgare ska få stanna så länge hon vill.

► **Öka stödet till kvinnor i krig och konflikter**

Sverige måste skicka mer pengar och stöd till organisationer som jobbar för att hjälpa kvinnor i krig och konflikter.

Extra stöd behövs för att se till att kvinnor och flickor inte är med om våld, sexuella övergrepp eller används för sexhandel.

Kvinnor och flickor som är i krig eller på flykt ska få saker som de behöver. Till exempel mediciner, mensskydd och blöjor till deras barn.

► **Se till att kvinnor får asyl**

Det finns särskilda saker som gör att kvinnor måste få asyl.

Det har FN gjort bestämmelser om.

Till exempel om kvinnor varit med våld eller könsstympning.

Då ska kvinnor få stanna så länge de vill i det nya landet.

De ska få permanent uppehållstillstånd.

Det här måste alla som jobbar med asyl veta om.

Kvinnor som söker asyl har rätt att få veta det.

► **Kvinnor som inte är medborgare måste få hjälp om de varit med om våld**

Kvinnor som är i Sverige men som inte är medborgare har rätt att få stöd och hjälp.

Till exempel ska de kunna anmäla våld till polisen och söka hjälp om de varit med om våld eller prostitution.

De ska aldrig behöva lämna landet om de anmäler våld eller söker hjälp.

► **Ha med kunskap om kvinnors rättigheter i SFI-undervisning**

Alla som kommer till Sverige har rätt att få lära sig svenska.

Det kallas SFI-undervisning.

Vi tycker att de som får SFI alltid ska få kunskap om kvinnors rättigheter.

De ska också få kunskap om barns rättigheter och vilka lagar som finns i Sverige.

Bestämmelse 10: Rätt till utbildning

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män till utbildningar.

Kvinnor ska få information om utbildning, få börja studera och kunna få betyg från skolor, både på landet och i städerna.

Detta ska gälla alla skolor, från förskola till utbildningar på universitet, tekniska utbildningar och yrkesutbildningar.

Kvinnor ska komma in på samma kurser, och kunna göra samma prov, ha lika kunniga lärare och lika bra skollokaler, böcker och skolmaterial som män.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att söka och få pengar för att kunna studera.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att få lära sig läsa och skriva.

Länderna ska se till att kvinnor inte slutar sina utbildningar för tidigt.

Länderna ska hjälpa de flickor och kvinnor som har slutat skolan för tidigt.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att vara med på idrott och gymnastik i skolor.

Så är det i Sverige idag

I mer än 30 år har det varit fler kvinnor än män som studerar på högskola.

Men 75 procent av professorerna inom högskolan är män.

Professorer är de som har de höga positioner.

Kvinnor som forskar har svårare att få pengar.

De områden som män forskar om ses ofta som viktigare och bättre.

Områden som kvinnor forskar om har inte setts som lika viktiga.

Det är viktigt att alla kvinnor får rätt att utbilda sig.

Till exempel kvinnor med funktionsnedsättning.

När kvinnor får utbildning är det lättare att påverka samhället och att få ett jobb.

Det är viktigt för att kvinnor ska få sina egna pengar.

1 av 5 tjejer på högstadiet har varit med om sexuella trakasserier.

Tjejer utsätts för trakasserier både av pojkar i deras egen ålder och av de som jobbar på skolan.

Tjejer är oftare med om kränkningar

och känner sig mer utsatta i skolan än killar.

Ingen ska behöva vara med om det.

Skolor måste arbeta mot diskriminering och trakasserier.

Undersökningar har visat att lärare är dåliga på det.

Vi kräver

► Se till att det finns fler kvinnliga professorer

Regeringen måste se till att både kvinnor och män kan jobba på höga poster i högskolor.

Om de inte lyckas måste de tvinga skolorna att ta in fler kvinnor.

Det kallas positiv särbehandling eller kvotering.

► **Se till att kvinnor och män har samma tillgång till pengar för att forska**

När pengar delas ut till forskning måste kvinnor och män få lika mycket. Regeringen måste ge mer pengar till forskning inom utbildningar där många kvinnor finns.

Till exempel utbildningar om vård och omsorg.

► **Gör så att flickor och pojkar inte väljer stereotypa utbildningar**

I Sverige är det vanligt att flickor och pojkar väljer olika utbildningar.

Flickor väljer ofta som andra flickor

och pojkar väljer ofta som andra pojkar.

Det kallas att välja stereotypt.

Det gör att flickor och pojkar väljer olika jobb när de utbildat sig.

Ofta är det sämre villkor och sämre betalt i jobb där många kvinnor jobbar.

Skolorna måste göra mer för att tjejer och killar inte ska välja stereotypt.

Till exempel genom att skicka information till de som är färre på en utbildning.

Eller genom att ändra vad som ingår i utbildningar.

► **Stoppa sexuella trakasserier i skolor**

Skolor måste bli bättre på att göra så att sexuella trakasserier inte händer.

De som jobbar i skolor måste lära sig mer om jämställdhet och sexuella trakasserier.

Elever måste få bättre information om sex, våld mot kvinnor och jämställdhet.

Skolor ska alltid vara fria från pornografi.

Bestämmelse 11:

Rätt till arbete

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att kvinnor inte diskrimineras på arbetet och i arbetslivet.

Företag och organisationer som anställer ska använda samma bestämmelser när de anställer kvinnor som när de anställer män.

Kvinnor ska ha lika lön som män om de gör samma slags arbete.

Kvinnor ska ha samma rättigheter att få bidrag som män om de blir arbetslösa, sjuka eller skadade på arbetet.

Kvinnor ska ha samma rätt till pension som män.

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män att arbeta i en bra arbetsmiljö.

När kvinnor väntar barn, ska de skyddas extra, till exempel vara lediga om jobbet är tungt.

Kvinnor som har arbeten som kan vara skadliga om de är med barn ska få extra skydd, eller få byta arbete eller få vara sjukskrivna.

Det ska vara förbjudet att avskeda kvinnor för att de gifter sig eller för att de är med barn, eller för att de är föräldralediga.

Kvinnor ska kunna vara lediga från jobbet och få pengar av staten när de får barn.

De ska inte förlora arbetet, eller fördelar i arbetet eller bidrag för att de får barn.

Samhället ska ordna till exempel förskola så att föräldrar har möjlighet att arbeta och vara med och påverka i samhället.

Så är det i Sverige idag

I Sverige är det stor skillnad mellan mäns och kvinnors löner.

Män tjänar 13,2 procent mer än kvinnor.

Skillnaden i lön har knappt blivit mindre på 30 år.

I jobb där många kvinnor jobbar är det ofta sämre lön.

Till exempel inom skola, sjukvård och äldreomsorg.

Kvinnors arbete är inte lika mycket värt som mäns arbete.

Kvinnor har också sämre villkor på sina jobb.

Många kvinnor har korta anställningar.

Många kvinnor jobbar inte hela dagar,
det kallas för att jobba deltid.

30 procent av alla kvinnor i Sverige jobbar deltid.

11 procent av alla män jobbar deltid.

Många kvinnor som jobbar deltid vill egentligen inte det.

De gör det för att de inte får jobba heltid på sina jobb.

Det är vanligt inom till exempel vård och omsorg.

En del kvinnor jobbar deltid

för att ta hand om barn eller sina sjuka föräldrar.

Kvinnor är mer hemma med barn än vad män är.

Både när barnen är små och när de är sjuka.

Kvinnor tar ut 75 procent av alla dagar med föräldrapengar,
det kallas för föräldraförsäkring.

Kvinnor gör också mer arbete i hemmet, till exempel städa, diska och laga mat. Arbete i hemmet är obetalt.

Alla dessa orsaker gör att kvinnor får mindre pengar än män.

På lång sikt gör det att kvinnor får mindre i pension.

Pension är de pengar man får från staten när man är gammal.

Kvinnor som är födda i andra länder

kan bli diskriminerade på jobbet både för att

de är kvinnor och för att de är födda i andra länder.

54 procent av kvinnor födda i andra länder har jobb.

74 procent av kvinnor som är födda i Sverige har jobb.

Kvinnor som har funktionsnedsättningar kan också bli diskriminerade

både för att de är kvinnor och för att de har nedsatt funktion.

57 procent av kvinnor med funktionsnedsättning har jobb.

Vi kräver

► **Skapa en lag om rätt att jobba heltid**

Om fler kvinnor jobbade heltid skulle de få bättre ekonomi.

Då skulle inte lika många kvinnor ha låga pensioner när de blir gamla.

Vi vill att det finns en lag som säger

att alla som vill ska ha rätt att jobba heltid.

Det ska alltid finnas bra förskolor och äldreomsorg för alla i hela Sverige.

Det är viktigt för att kvinnor inte ska vara tvungna att

vara hemma med sina barn eller ta hand om sina föräldrar.

► **Se till att fler kvinnor som är födda utanför Sverige får jobb**

Kvinnor har ofta mer ansvar för familjen än vad männen har.

Det handlar till exempel om kontakt med vården, förskolan och skolan.

Alla som jobbar på myndigheter och i kommuner måste tänka på det när de ger stöd till personer som kommer till Sverige från andra länder.

Regeringen måste se till att fler kvinnor som är födda utanför Sverige får jobb.

► **Se till att fler kvinnor med funktionsnedsättning får jobb**

Regeringen måste se till att fler kvinnor som har funktionsnedsättningar får jobb.

Kvinnor måste få lika mycket stöd och hjälp som män med funktionsnedsättning.

► **Ta reda på skillnader i löner på alla arbetsplatser varje år**

Förut var alla arbetsplatser varje år tvungna

att ta reda på skillnader i löner mellan kvinnor och män.

Det kallas lönekartläggning.

Nu är arbetsplatser bara tvungna att göra det var tredje år.

Vi vill att regeringen inför en lag som säger att det ska göras varje år.

Där kartläggningar av löner görs

är skillnaderna mindre mellan mäns och kvinnors löner.

Bestämmelse 12:

Rätt till hälsa och sjukvård

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska skriva lagar som får slut på diskriminering av kvinnor i sjukvården och hälsovården.

Kvinnor ska ha lätt att komma till hälsovården.

Om de vill ska de få information om att skaffa barn och om preventivmedel.

Kvinnor ska få tillräcklig, gratis och bra vård när de är med barn, när de föder barn och efter att de fött barn.

Kvinnor ska få bra mat när de är gravida och när de ammar.

Så är det i Sverige idag

Lagen om hälsa och sjukvård säger att alla ska få bra vård på lika villkor. Det ska gälla för alla, oavsett personens kön, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller var personen bor.

Undersökningar har visat att vården inte alltid är lika för alla.

Det finns skillnader i vad kvinnor och män får för vård och behandling.

Många kvinnor mår psykiskt dåligt.

Unga kvinnor mellan 15 och 24 år mår särskilt dåligt.

Det är också vanligare att kvinnor mår dåligt som är födda i andra länder eller har en funktionsnedsättning.

Att må psykiskt dåligt kan till exempel betyda att ha oro och ångest.

Det kan också vara att ha svårt att sova eller att vara deprimerad.

Fler flickor än pojkar skadar sig själva.

Till exempel genom att förgifta sig med medicin eller alkohol.

Kvinnor och flickor röker mer än män och pojkar.

Kvinnor är mer borta från sina jobb för att de är sjuka än vad män är.

Det kan vara för att kvinnor gör mer arbete i hemmet, samtidigt som de har ett betalt jobb.

Kvinnor som jobbar med vård, skola och omsorg har störst risk att bli sjuka.

Vi kräver

► **Att unga kvinnor ska må bättre psykiskt**

Flickor och pojkar mår dåligt på olika sätt.

Därför måste de få olika sorters hjälp.

Regeringen måste ge mer resurser för att unga kvinnors hälsa ska bli bättre.

Unga kvinnor ska få särskilt stöd och hjälp med de saker som gör att just de mår dåligt.

Regeringen måste se till att fler forskar om och tar reda på vad unga kvinnor behöver för vård.

► **Gör så att färre kvinnor är hemma från jobbet för att de är sjuka**

Regeringen måste bestämma att kvinnor och män ska ta ut lika många dagar av den betalda föräldraförsäkringen. Då blir det lättare för föräldrarna att ta hand om barn och göra saker i hemmet lika mycket. Det måste bli bättre villkor i jobb där många kvinnor jobbar. Till exempel vård, skola och omsorg om äldre. Kvinnor ska ha rätt att jobba heltid om de vill det.

► **Se till att kvinnor och flickor använder mindre alkohol och narkotika**

Att missbruka är att använda så mycket alkohol eller narkotika att du skadas av det, och att inte kunna sluta. Regeringen måste arbeta mer med att kvinnor och flickor inte ska missbruka.

► **Se till att vård och forskning om vård är jämställd**

Det måste finnas siffror över kvinnor och män i vården. Till exempel hur många kvinnor och män som får olika sjukdomar och vilken vård som ges till kvinnor och män. Jämställdhet måste finnas med för alla som utbildar sig till att jobba i vården. Forskning och undersökningar om vård och mediciner måste vara jämställd. Till exempel ska det forskas lika mycket på sjukdomar som kvinnor ofta drabbas av och sjukdomar som män ofta drabbas av.

Bestämmelse 13:

Ekonomiska och sociala rättigheter

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt som män att få pengar och bidrag till familjen.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att ta banklån och andra lån.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att hålla på med idrott eller kultur, vara med i föreningar och annat som man gör på fritiden.

Så är det i Sverige idag

Fler och fler gamla i Sverige blir fattiga.

Gamla kvinnor är särskilt fattiga.

I Sverige har mer än 150 000 gamla kvinnor (pensionärer) så lite pengar att det knappt går att leva på.

De har till exempel inte råd att betala för sin bostad.

Varje månad får kvinnor i snitt 6 000 kronor mindre än vad män får i pension.

Så är det trots att många av kvinnorna har jobbat i hela sina liv.

Det beror bland annat på att kvinnor har jobbat mer deltid och att de varit hemma med barn mer.

Det beror också på att kvinnorna har haft sämre löner.

Kvinnor som är födda i andra länder eller som har kommit i Sverige sent i livet

har extra lite pensionspengar.

Gamla kvinnor med funktionsnedsättning har också mindre pengar.

Många kvinnor slutar jobba helt eller jobbar mindre för att ta hand om sina föräldrar när de blir gamla, eller för att ta hand om sjuka släktingar.

Det gör att kvinnorna får mindre pengar att leva på.

När kvinnor och män skiljer sig och flyttar ifrån varandra är det oftare mannen som har kvar huset eller lägenheten.

Vi kräver

► **Gör så att gamla kvinnor får mer pengar**

Sverige måste ge mer pengar till äldre kvinnor som är fattiga.

De lägsta nivåerna i pensionen måste höjas, det kallas garantipension.

Äldre kvinnor måste få pengar till att betala för sin bostad.

► **Mer pengar och mer personal i barnomsorg och äldreomsorg**

Det måste finnas bättre omsorg för barn och äldre.

Det ska inte spela någon roll var du bor eller hur mycket pengar du har.

Du ska ändå få rätt till omsorg.

Barnomsorg och äldreomsorg ska betalas av samhället

och finnas för alla människor.

Då kan fler kvinnor jobba och få egen ekonomi

istället för att ta hand om barn och föräldrar.

► **Se till att kvinnor och män har lika lätt att få någonstans att bo**

När regeringen bestämmer och planerar om bostäder

måste de tänka på jämställdhet.

Kvinnor och män ska ha lika lätt att få en bostad.

Till exempel ska det finnas fler hyresrätter.

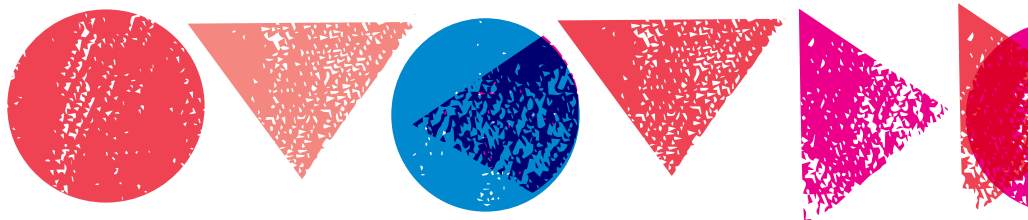
Kvinnor måste få mer pengar och bättre ekonomi.

► **Mer pengar till organisationer som jobbar med kvinnors rättigheter**

Kvinnor har rätt att kunna vara med i organisationer.

Kvinnor har rätt att veta om sina rättigheter och att ställa krav på politiker.

Det behöver ges mer pengar till organisationer som jobbar med kvinnors rättigheter.

Bestämmelse 14: **Kvinnor på landsbygden**

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor på landsbygden ska ha samma rättigheter som kvinnor i städerna.

Kvinnor på landsbygden ha samma tillgång till hälsovård och sjukvård. De ska ha samma tillgång till utbildning, arbete och att ta lån.

Kvinnor på landsbygden har rätt att bo bra, ha el och vatten.

Kvinnor på landsbygden ska kunna ta sig fram och få information på samma villkor som kvinnor och män i städerna.

Så är det i Sverige idag

Landsbygd är mindre orter och områden utanför städerna.

Sverige och Europeiska Unionen jobbar med politik för landsbygden.

De har satt upp ett mål om att kvinnor och män som bor på landsbygden ska ha samma rättigheter.

Till exempel ska de ha samma möjlighet att jobba med lantbruk.

För de som bor på landet är det ibland svårare att få service i samhället.

Det kan till exempel vara vård, skola och transport.

I många fall spelar det också roll om du är kvinna eller man.

Vi kräver

► **Se till att alla får jämställd service, även de som bor på landet**

Regeringen måste se till att alla som bor i Sverige får service.

Det ska inte spela någon roll vilket kön du har eller var du bor.

Flickor och kvinnor som bor på landsbygden

ska ha samma rättigheter som män och pojkar.

Till exempel när det gäller att få vård, utbildning eller att äga mark.

► **Utvecklingen av landsbygden måste vara jämställd**

Politiker jobbar med att utveckla landsbygden.

När de gör det måste de tänka mer på kvinnors och mäns olika sätt att leva.

Regeringen måste ta fram mer fakta och siffror

om vilka skillnader som finns.

Det måste också göras mer forskning och undersökningar.

När pengar delas ut till projekt på landsbygden

måste lika mycket gå till kvinnor som det går till män.

Bestämmelse 15:

Lika inför lagen

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att lagar gäller lika för kvinnor och män.

Länderna ska se till att kvinnor och män har samma rättigheter när det handlar om lagar, till exempel att anmäla någon för ett brott.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att skriva avtal och äga pengar, hus eller företag.

Ett avtal som är skrivet så att det försämrar kvinnors rättigheter ska inte gälla.

Länderna ska se till att kvinnor har samma rätt som män att resa, och att välja var de vill bo.

Så är det i Sverige idag

Sametinget är ett samiskt parlament och en myndighet.

De jobbar med frågor som påverkar samers liv.

Till exempel samisk kultur och renskötsel.

Renskötsel är att ha och ta hand om renar.

Till exempel genom att ta hand om mjölk, kött och skinn.

Samiska kvinnor har inte samma chans att påverka i sin sameby som män har.

Till exempel får kvinnor inte lika ofta bestämma om pengar.

Vi kräver

► Gör mer för samiska kvinnors rättigheter

Sametinget måste jobba mer med jämställdhet.

Lagen som handlar om att sköta renar måste bli jämställd.

Sverige måste säga ja till ILO:s konvention 169.

Om inte det görs så kan samiska kvinnor inte få sina rättigheter.

Bestämmelse 16: Rätt till familjeliv

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt att gifta sig som män.

Kvinnor ska ha rätt att välja vem de vill gifta sig med.

De ska bara gifta sig om de själva vill.

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och skyldigheter när de är gifta och om de skiljer sig.

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och skyldigheter när de är föräldrar, både de som är gifta och ogifta, när det gäller frågor om barnen.

Barnens bästa ska alltid gälla först.

Kvinnor ska ha rätt att välja hur många barn de vill ha, och hur lång tid som ska gå mellan barnen.

De har också rätt att få utbildning och information så att de kan använda denna rättighet.

Kvinnor och män har samma rättigheter och skyldigheter när det gäller att adoptera barn eller att vara förmyndare eller god man för barn.

Kvinnor har samma rättigheter som män att till exempel välja efternamn eller välja yrke.

Varje stat ska ha en lag som säger hur ung en person ska vara för att få gifta sig.

Barn ska inte få gifta eller förlova sig.

Bara vuxna personer får gifta sig.

Så är det i Sverige idag

Hedersförtryck är när andra personer bestämmer vad någon får göra och hur de ska leva.

Det görs för att skydda en släkts heder så att inte slakten ska skämmas.

Många flickor får inte leva på samma sätt som pojkar.

Till exempel får de inte bestämma över sin egen sexualitet och vad de ska ha för kläder.

En del får inte bestämma över sin utbildning eller sin fritid.

Pojkar lär sig att kontrollera sina systrar.

Många får inte själva bestämma vem de ska gifta sig med.

Att tvinga någon att gifta sig fast de inte vill kallas tvångsäktenskap.

Att tvinga ett barn att gifta sig kallas barnäktenskap.

Det är inte lagligt i Sverige.

Men det är få som blir dömda och får ett straff.

Många flickor och kvinnor i Sverige tvingas till könsstympning.

Det betyder att delar av könsorganet tas bort.

Det gör mycket ont och kan leda till mycket smärta hela livet.

Könsstympning är förbjudet i Sverige.

Den som tvingar någon annan att göra det kan hamna i fängelse.

Det är också förbjudet att ta med en flicka till ett annat land och könsstympla henne.

Kvinnor och flickor som inte följer reglerna blir ofta utsatta för våld.
Det kan gå så långt att de blir dödade.

Vi kräver

► Gör så att flickor och kvinnor inte måste gifta sig om de inte vill

Du ska bara kunna gifta dig om du är över 18 år och om du vill gifta dig.

Regeringen måste jobba mer mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. De som bryter mot lagen måste hittas och bli straffade.

► Se till att kvinnlig könsstympning upptäcks och anmäls

Könsstympning måste alltid straffas.

Regeringen måste göra mer för att hitta personer som gör brottet.

De som träffar unga i sina jobb måste lära sig mer om könsstympning.

Till exempel de som jobbar i skolor, sjukvård eller socialtjänst.

Flickor och deras familjer måste få information om könsstympning.

Sveriges Kvinnolobby

Sveriges Kvinnolobby är en organisation som samlar andra kvinnoorganisationer. 45 organisationer är medlemmar hos oss.

Sveriges Kvinnolobby hör inte till något politiskt parti eller någon särskild kyrka.

Vi arbetar för att förbättra kvinnors villkor i samhället.

Sveriges Kvinnolobby är en feministisk organisation.

Vårt arbete utgår från FN:s bestämmelser i Kvinnokonventionen.

Det finns också en handlingsplan för detta arbete som vi följer.

Sveriges Kvinnolobby arbetar för att kvinnors perspektiv ska tas med i alla politiska, sociala och ekonomiska sammanhang.

Vi försöker mest påverka de som fattar beslut i samhället.

CEDAW-nätverket

Flera organisationer har varit med och tagit fram den här rapporten.

Tillsammans kallar vi oss för CEDAW-nätverket.

Vi i nätverket vill att fler kvinnor ska veta sina rättigheter och kunna ställa krav.

Vi vill se till att regeringen håller det de har lovat om att arbeta för kvinnors rättigheter.

Därför skriver vi skuggrapporter.

Vi har skrivit rapporten på lätt svenska för att fler ska kunna läsa den.

Mer om Sveriges Kvinnolobby

www.sverigeskvinnolobby.se

Kontakt

info@sverigeskvinnolobby.se

08-33 52 47

**SVERIGES
KVINNOLOBBY**

